Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Postadres
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon
Golshid Al Eshaq
g.al.eshaq@nijmegen.nl
T 024 – 329 33 38

Ons kenmerk
E22.000217

Datum 8 maart 2022
Onderwerp Stand van zaken invoering nieuwe Wet inburgering 2021

Geachte leden van de raad,

Inleiding
In deze brief geven wij u een update over de inrichting van de lokale onderdelen uit de nieuwe Wet inburgering 2021[1] (hierna Wi2021) die wij als gemeente organiseren. We maken verder van deze gelegenheid gebruik om u te informeren over de laatste landelijke ontwikkelingen, onze inzet op 'de ondertussengroep' en de uitwerking van de moties 'Snel en top Nijmegenaar' en 'Duurzame inburgering voor onze nieuwe Nijmeegse burgers!'.

De Leerroutes
De nieuwe Wet inburgering 2021 is op 1 januari jl. in werking getreden. Een van de grootste verantwoordelijkheden die we binnen de Wi2021 hebben, is de organisatie van de drie nieuwe leerroutes. De inkoop van de B1 en de Z-route is inmiddels gereed. Over het kort geding met betrekking tot de B1-route kunnen we u informeren dat er op 1 maart het vonnis bekend is gemaakt. Gemeente Nijmegen is volledig in het gelijk gesteld. Dit is goed nieuws en betekent dat we over kunnen gaan tot definitieve gunning.
De Onderwijsroute bereiden we middels subsidie voor met het ROC Nijmegen, de Hogeschool Arnhem Nijmegen en de Radboud Universiteit. Tegelijkertijd volgen we de ontwikkelingen vanuit het Rijk op de voet omdat de Onderwijsroute nog steeds op onderdelen verandert. In een separate brief wordt u binnenkort nader geïnformeerd over de definitieve gunning, de Onderwijsroute en de uitvoering van de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP) door het Werkbedrijf.

Uitvoering Wi2021 tijdelijk gestopt
DUO heeft momenteel het versturen van signalen gestopt aan gemeenten waarin wordt aangeven welke personen inburgeringsplichtig zijn. Aanleiding hiervoor is het feit dat DUO personen ten onrechte heeft aangemerkt als inburgeringsplichtig onder de Wi2021. De uitvoering van de Wi2021 ligt stil hierdoor. De verwachting is dat dit op korte termijn weer op gang komt zodat wij kennis kunnen maken met onze eerste inburgeringsplichtigen die onder de Wi2021 vallen en zij kunnen starten met hun inburgering.

[1] *De nWi zou oorspronkelijk in 2021 inwerking treden maar is met een jaar uitgesteld. Het publicatiejaar '2021' is behouden gebleven in de naam van de Wet.*

Inrichting gemeentelijke taken onder de Wi2021

Ambitie: meedoen op een intensieve en integrale manier

Zoals beschreven in onze 'Regionale beleidsnota nieuwe Wet inburgering 2021', is het onze ambitie binnen het Rijk van Nijmegen om nieuwkomers op een intensieve en integrale manier mee te laten doen in onze stad. We hebben om die reden de uitgangspunten uit onze beleidsnota telkens terug laten komen bij de inrichting van de diverse onderdelen van de Wi2021. We gebruiken de afbeelding hiernaast (afkomstig van de beleidsnota) om de lokale onderdelen hieronder toe te lichten[2].

Werk & Inkomen

De taken die onze gemeentelijke uitvoeringsafdeling Zorg en Inkomen per 1 januari uitvoert onder de noemer 'klantregie' bestaat uit: het voeren van kennismakingsgesprekken op het AZC (indien mogelijk bij statushouders), het afnemen van de leerbaarheidstoets en de brede intake, het vaststellen en monitoren van het Plan Inburgering en Participatie (PIP) en specifiek voor statushouders het financieel ontzorgen (inhouden vaste lasten op uitkering). Alle werkprocessen voor de uitvoering van deze taken staan sinds 1 januari jl. gereed. En door de inzet van klantregie op de 'ondertussengroep'[3] sinds 2019, hebben we reeds de nodige kennis en ervaring opgedaan om uitvoering te geven aan de Wet inburgering 2021. Nieuw wordt de begeleiding en ondersteuning voor de doelgroep gezinsmigranten.

Integratie

Momenteel onderzoeken we met betrokken partners die ervaring hebben met de doelgroep hoe we de maatschappelijke begeleiding van statushouders gaan verbeteren. Hierbij onderzoeken we hoe we financieel zelfredzaam maken van statushouders beter gaan integreren in de maatschappelijke begeleiding. Onze visie is om ook gezondheid (fysiek en mentaal) en vrouwelijke empowerment te betrekken in de begeleiding. Uitgangspunt van de begeleiding wordt: vanaf dag één werken aan inbedding in de wijken en de weg leren kennen naar onze reguliere dienstverlening. Vanaf dag één een Nijmegenaar. We verwachten de tweede helft van 2022 een nieuwe constructie op de maatschappelijke begeleiding te hebben. Tot die tijd zorgen we ervoor dat VluchtelingenWerk Oost-Nederland (VWON) de maatschappelijke begeleiding blijft verzorgen.

De PVT is een verplicht onderdeel van de inburgering waarbij de inburgeraars kennismaken met hun rechten en plichten en de waarden van de Nederlandse samenleving. Onder de Wi2021 is de PVT anders vormgegeven[4]. We hebben gebruik gemaakt van de nieuwe Wet om de PVT te vernieuwen. Tevens geven we uitvoering aan de motie 'Snel op en top Nijmegenaar' en bieden we nieuwkomers op een creatieve manier een Nijmeegse PVT aan waarbij we diverse (culturele) instellingen in Nijmegen betrekken. De keuze voor het uitvoeren van de PVT onder de Wi2021 is gevallen op Bureau Wijland. We kiezen ervoor om ook voor de laatste instroom van statushouders onder de oude Wet Inburgering deze PVT-workshops aan te bieden zodat we het aanbod van de statushouders in de ondertussengroep zo veel mogelijk gelijktrekken met statushouders onder de Wi2021.

Participatie

In het kader van participatie worden bij de PVT-workshops door Bureau Wijland, naast de klassikale workshops, diverse excursies georganiseerd naar bijvoorbeeld het museum de Bastei en rondleidingen in

[2] *Wat betreft het kopje 'taal' in de afbeelding, wordt u binnenkort met een separate brief nader geïnformeerd over de definitieve gunning van de B1 en Z-route en de (subsidie) Onderwijsroute.*

[3] *Met 'de ondertussengroep' worden de inburgeraars bedoeld die onder de oude Wet inburgering vallen en te maken hebben met de onvolkomenheden van deze Wet.*

[4] *Het is voor alle inburgeraars verplicht om 12 uur PVT te volgen tijdens de inburgeringsperiode. De PVT is onder de Wi2022 voor iedereen gratis.*

de natuurgebieden rondom Nijmegen. Tevens wordt in samenwerking met theater aan Z. de interactieve voorstelling over seksuele keuzevrijheid ingezet.
We onderzoeken verder met de gemeentelijke collega's van sport naar de mogelijkheden om voor nieuwkomers sporten en bewegen zo laagdrempelig en toegankelijk mogelijk te maken en van zwemveiligheid een prioriteit te maken. Daarnaast is er een welkomstpakket in de maak voor nieuwkomers met daarin handige informatie over onze stad, het inburgeringstraject en een Nijmeegs presentje en/of uitje.

Ondersteuning inburgeraars onder oude Wet inburgering: 'de ondertussengroep'
Omdat er geen overgangsregeling bestaat voor deze groep naar de Wi2021, is het belangrijk deze inburgeraars goed in beeld te houden en waar nodig ondersteuning te bieden. Ook het Rijk vraagt gemeenten deze groep zo veel als mogelijk te ondersteunen in de geest van de Wi2021. Hieronder een opsomming van onze belangrijkste inzet op deze groep.

Klantregie voor inburgeringsplichtige statushouders
De klantregisseurs van onze gemeentelijke afdeling Zorg en Inkomen, zetten sinds 2019 klantregie in op de instroom statushouders met een bijstandsuitkering die na 2013 inburgeringsplichtig zijn geworden. Bij hen nemen we sinds 2019 ook een brede intake af, adviseren we een passend inburgeringsaanbod en monitoren we het verloop van het inburgeringstraject. Omdat we voor de ondertussengroep zeer beperkte taken hebben vanuit de oude Inburgeringswet[5], bieden we deze ondersteuning aan met de Participatiewet als wettelijke grondslag.

ELIP-aanpak: voorkomen niet tijdig voldoen inburgeringsplicht
ELIP is de afkorting van Einde Lening Inburgeringsplicht en staat voor inburgeraars van wie hun inburgeringstermijn binnenkort afloopt en weinig tot geen DUO-lening over hebben. Om te voorkomen dat zij niet tijdig aan hun inburgeringsplicht kunnen voldoen, met alle negatieve gevolgen van dien, hebben we sinds 2021 een ELIP-aanpak. Hiermee wordt de potentiele ELIP doelgroep[6] proactief benaderd en wordt gekeken of ondersteuning noodzakelijk is. Zo kan het zijn dat iemand extra taallessen of examentraining nodig heeft die we indien nodig als gemeente bekostigen. Voor onze ELIP-aanpak hebben we de 'Beleidsregels extra ondersteuning ELIPs Nijmegen 2021' opgesteld en met enkele taalaanbieders een samenwerkingsconvenant afgesloten.

Financieel: ontzorgen en zelfredzaamheid
Voor jongvolwassenen statushouders tot 28 jaar, houden we gezien de financiële kwetsbaarheid in deze leeftijdscategorie, sinds enkele jaren waar nodig de vaste lasten in op hun bijstandsuitkering. Daarnaast zijn ook Eurowijzerworkshops ingezet via VWON. In 2022 gaan we de inzet in het kader van financieel ontzorgen en het zo snel mogelijk financiële zelfredzaamheid maken voor de ondertussengroep doorzetten en zo veel als mogelijk gelijktrekken met de statushouders die onder de Wi2021 vallen.

Participatie
Niet alle statushouders kunnen (even snel) aan de slag op de arbeidsmarkt. De Wi2021 creëert dankzij de Z-route ook voor deze doelgroep een passend inburgeringaanbod waarin participeren een belangrijk onderdeel van uitmaakt. Het belang van meedoen en je 'thuis voelen' in Nijmegen moet echter ook een belangrijk onderdeel van het inburgerings- en integratieproces zijn van de ondertussengroep. Om hieraan bij te dragen, start in 2022 een Participatiecoach (p-coach)[7] Inburgering die zich specifiek focust op statushouders uit de ondertussengroep met een afstand tot de arbeidsmarkt.

---

[5] *We hebben slechts twee gemeentelijke taken binnen de oude Inburgeringswet: het organiseren van de maatschappelijke begeleiding en de PVT.*
[6] *Inburgeringsplichtige statushouders met én zonder bijstandsuitkering.*
[7] *P-coaches zetten zich in onze organisatie al langere tijd succesvol in om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt op een laagdrempelige en outreachende manier te stimuleren te participeren door bijvoorbeeld het zoeken en matchen van vrijwilligerswerk.*

Verder hebben we in sinds 2019 met Huis van compassie een pilot lopen genaamd ‘Vluchtelingen vooruit’. Hierdoor kunnen een groep statushouders op een laagdrempelige manier gedurende een periode gekoppeld worden aan een ‘maatje’ en worden ze toe geleid naar een vorm van vrijwilligerswerk. Tot slot hebben we met St. Buddy to buddy sinds 2021 een pilot lopen voor een maatjesproject.

Uitwerking moties

De motie ‘Duurzame inburgering voor onze nieuwe Nijmeegse burgers!’ is zo ver als mogelijk uitgevoerd en kan afgevoerd worden. Hieronder onze invulling aan de genoemde punten in de motie:

- *‘In contracten/overeenkomsten met de organisaties verantwoordelijk voor de toeleiding van Nijmeegse nieuwkomers naar werk en opleiding vast te leggen dat daarbij duurzame uitstroom het leidend principe is’:* dit deden we al door bijvoorbeeld het convenant dat we al jaren met het UAF hebben om hoogopgeleiden de kans te geven met behoud van uitkering een studie te volgen waarmee ze vervolgens duurzaam naar arbeid kunnen uitstromen. Ook binnen onze gemeentelijke klantregie en de dienstverlening van het Werkbedrijf wordt gekeken welk passend traject voor duurzame uitstroom zorgt. Dit uitgangspunt nemen we tot slot ook mee als we in de toekomst met nieuwe organisaties afspraken maken.
- *Extra in te zetten op het creëren van gelijke kansen voor alle vrouwelijke nieuwkomers. Denk hierbij aan optimaal aansluiten bij hun talenten en mogelijkheden, goede begeleiding bieden bij alle (tussen)stappen naar werk, inzetten op empowerment, werkgevers enthousiasmeren om vrouwelijke nieuwkomers in dienst te nemen. En kinderopvang te bieden bij taalonderwijs én maatschappelijke participatie’:* dit aspect wordt meegenomen in de maatschappelijke begeleiding, maatjesprojecten zoals Buddy to Buddy en standaard in onze klantregie voor iedere nieuwkomer waaronder vrouwen. In het Plan Inburgering en Participatie van de inburgeraar (PIP) wordt tevens meegenomen onder welke voorwaarden de doelen in de PIP behaald kunnen worden en daar hoort, indien nodig, ook het regelen van kinderopvang bij. De lange wachttijd voor kinderopvang is een landelijk probleem wat mogelijk van invloed is op de inburgering van inburgeraars met jonge kinderen. We blijven alert op de landelijke ontwikkelingen en onderzoeken tegelijkertijd hoe we dit in onze regio kunnen oplossen.
- *‘Zorg te dragen dat cultuursensitief werken en communiceren optimaal geborgd is in de uitvoering van het beleid’:* we zorgen dat bij zowel de werving van personeel als via trainingen, cultuursensitief werken en communiceren geborgd wordt in onze uitvoering. Tevens werken we met stichting Yalla aan de verbetering van onze communicatie richting nieuwkomers.

Ook de motie ‘Snel op en top Nijmegenaar’ kan afgevoerd worden. *‘Een Nijmeegse introductie als aanvullende ambitie mee te nemen in de uitvoering van het inburgeringstraject voor nieuwe Nijmegenaren en hiervoor ruimte te vinden binnen bestaande programma's; en passend aanbod te ontwikkelen in samenwerking met Nijmeegse instellingen en verenigingen en dit vanaf 1januari 2022 aan te bieden aan inburgeraars.’* We hebben dit uitgangspunt meegenomen in de uitvoering van het Participatieverklaringstraject (beschreven onder het kopje PVT) en tijdens het opstellen van het welkomstcadeau.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

mr. drs. A.H. van Hout	drs. H.M.F. Bruls
gemeentesecretaris	burgemeester